

HAND AIDWATCH ÖSSZEFOGLALÓ 2016

A magyar nemzetközi fejlesztési támogatások alakulása 2014-ben

A HAND Szövetség és a Magyar Természetvédők Szövetségének közös összefoglalója

Összeállította: Balogh Réka

2016. március 31.

1. táblázat: A teljes magyar ODA és ODA/GNI arány 2003-2014

	Teljes magyar ODA	ODA/GNI
2003	4 761 830 000 Ft	0,03%
2004	14 211 020 000 Ft	0,07%
2005	20 026 500 000 Ft	0,11%
2006	31 452 990 000 Ft	0,13%
2007	18 996 060 000 Ft	0,08%
2008	18 777 270 000 Ft	0,08%
2009	23 549 910 000 Ft	0,10%
2010	23 755 740 000 Ft	0,09%
2011	28 072 710 000 Ft	0,11%
2012	26 614 550 000 Ft	0,10%
2013	28 665 240 888 Ft	0,10%
2014	33 504 510 468 Ft	0,11%

A MAGYAR ODA 2014-ben

- **33,5 milliárd forint**
- Bruttó Nemzeti Jövedelem (GNI) **0,11%-a**
- majdnem 5 milliárd forintos növekedés
- ODA/GNI arány kis mértékű javulása 2013-hoz képest

2. táblázat A teljes magyar ODA, a KKM NEFE, humanitárius és egyéb költségvetési forrásai, és a KKM (KÜM) források a teljes magyar ODA %-ában

	Teljes magyar ODA	KKM (KÜM) NEFE+HUM+egyéb költségvetési forrásai*	KKM (KÜM) források a teljes magyar ODA %-ában
2003	4 761 830 000 Ft	1 397 800 000 Ft	29,4%
2004	14 211 020 000 Ft	1 417 800 000 Ft	10,0%
2005	20 026 500 000 Ft	1 015 000 000 Ft	5,1%
2006	31 452 990 000 Ft	436 500 000 Ft	1,4%
2007	18 996 060 000 Ft	305 000 000 Ft	1,6%
2008	18 777 270 000 Ft	830 000 000 Ft	4,4%
2009	23 549 910 000 Ft	830 000 000 Ft	3,5%
2010	23 755 740 000 Ft	610 000 000 Ft	2,6%
2011	28 072 710 000 Ft	102 600 000 Ft	0,4%
2012	26 614 550 000 Ft	125 400 000 Ft	0,5%
2013	26 922 066 118 Ft	160 000 000 Ft	0,6%
2014	33 504 510 468 Ft	363 700 000 Ft (23,7 millió Ft NEFE+HUM + 310 millió Ft a nyugat balkáni árvízkárookra és 30 millió Ukrajnának)	1,0%
2015	(A 2015-ös ODA-adatok még nem állnak rendelkezésre)	163 700 000 Ft (23,7 millió Ft NEFE+HUM + 140 millió Ft átcsoportosítás Ukrajnának)	Megjegyzés: 380 millió Ft helyett (NEFE-stratégiában előrevetített)
2016		63 700 000 Ft (23,7 millió NEFE+HUM +40 millió Ukrajnának)	Megjegyzés: 540 millió Ft helyett (NEFE-stratégiában előrevetített)

- 2014-ben a KKM NEFE-kerete **13,7 millió forint**ra csökkent zárolások és elvonások miatt, és maradt ezen a szinten 2015-16-ban is
- **két előirányzat-átcsoportosítás 2014-ben:** árvíz utáni újjáépítésre Boszniának és Szerbiának előirányzott 310 millió Ft, és az Ukrajnának 30 millió Ft
- a NEFE-keret így kb. tizedére esett vissza 2013-hoz képest, a 2003-as szintnek pedig a század részére
- Ez **ellentmond a 2014-es NEFE-stratégiában előrevetített KKM-es forrásnövekedésnek**
- egy ilyen nagyságrendű NEFE-keret nem teszi lehetővé a KKM számára sem saját projektek tervezését, sem fejlesztési pályázatok kiírását

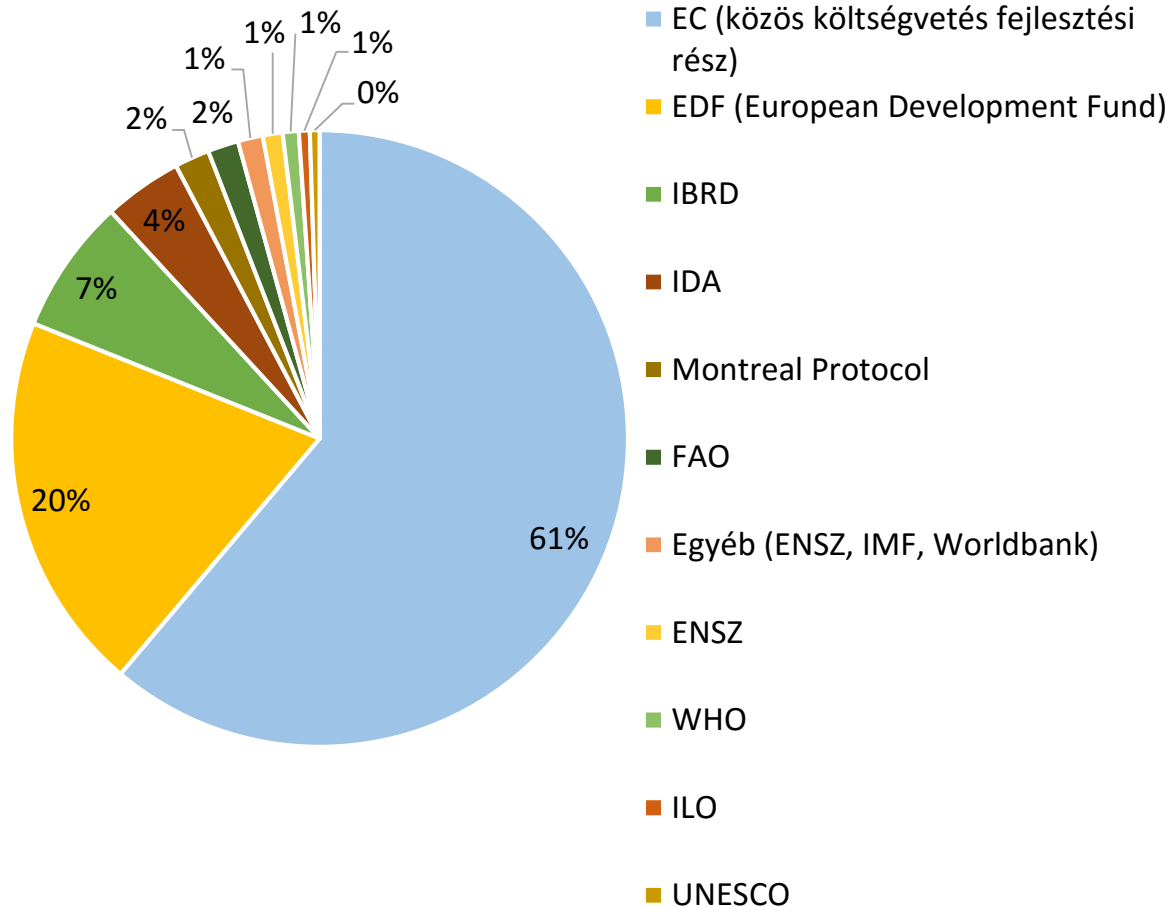
3. táblázat: Bilaterális és multilaterális ODA megoszlása 2008-2014, adatok milliárd forintban és a teljes ODA százalékában

	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014**	
	Ft		Ft		Ft		Ft		Ft		Ft		Ft	
BILAT. ÖSSZESEN:	2,19	12%	5,87	25%	5,99	25%	6,69	24%	4,9	18%	7,59	26,5%	7,0	21%
ebből KüM/KKM*	1,43	8%	1,36	6%	0,86	4%	0,36	1%	0,84	3%	0,57	2%	1,26	3,8%
MULTILAT. ÖSSZESEN:	16,15	88%	17,7	75%	17,9	75%	21,4	76%	21,7	82%	21,08	73,5%	26,5	79%
ebből KüM/KKM	0,58	3%	0,41	2%	0,34	1%	4,99	18%	5,2	20%	2,40	8,4%	5,65	16,9 %
BILAT+MULTILAT ÖSSZESEN	18,35	100 %	23,5	100 %	23,9	100 %	28,1	100 %	26,6	100 %	28,67	100 %	33,5	100 %

A BILATERÁLIS ÉS MULTILATERÁLIS ODA ALAKULÁSA

- a bilaterális ODA valamelyest csökkent
- a multilaterális kifizetések számottevően növekedtek, így arányuk ismét majdnem eléri a 80%-ot
- a KKM esetében a kiegészült (NGM-től átvett) felelősségi területek okán is mind a bilaterális, mind pedig a multilaterális kifizetések növekedtek 2013-hoz képest

1. ábra: Magyarország multilaterális ODA kifizetései
csökkenő sorrendben, 2014

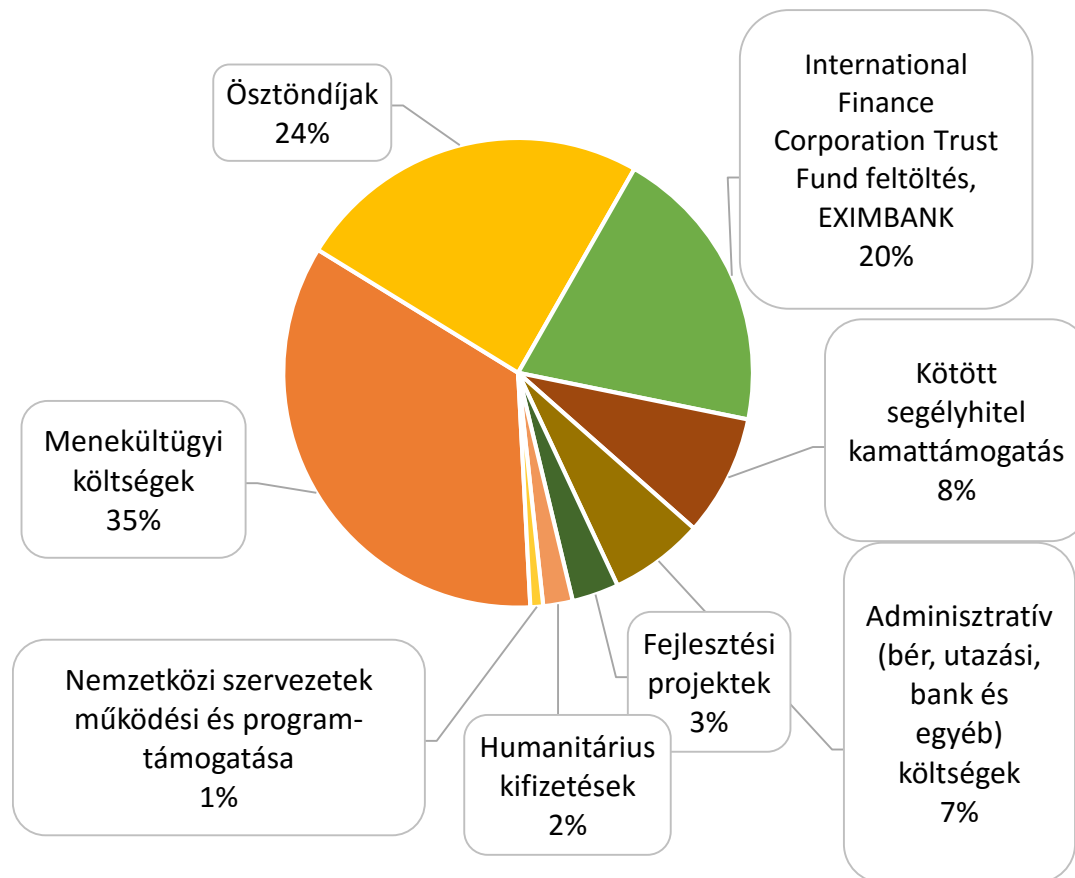

Forrás: OECD

MULTILATERÁLIS KIFIZETÉSEK

- **2014-ben kb. 5,4 milliárd forinttal több multilaterális költés, összesen 26,5 milliárd Ft**
- **Legnagyobb hányadért (81%) és a 2013-hoz viszonyított növekményért is két uniós kifizetés felel:**
 - az uniós költségvetési befizetésünk ODA-ként elszámolható része (16,2 milliárd Ft) és az Európai Fejlesztési Alapba (EDF) történő befizetésünk (5,3 milliárd Ft)
- Jelentős tételek még az **IBRD** alaptőkemelése és az **IDA** alapfeltöltése, befizetések ENSZ-intézményekbe (**ENSZ tagdíj, FAO, WHO, ILO, UNESCO**) és a **Montréali Jegyzőkönyvhöz kapcsolódó alapba**.
- A további tételek általában az évente esedékes tagdíjbefizetések és önkéntes hozzájárulások
- Csökkent a szervezetek száma 35-ről 29-re, de **továbbra is szükséges a multilaterális kifizetések felülvizsgálata** és akár egyes befizetések elvetése a bilaterális ODA növelésének javára.

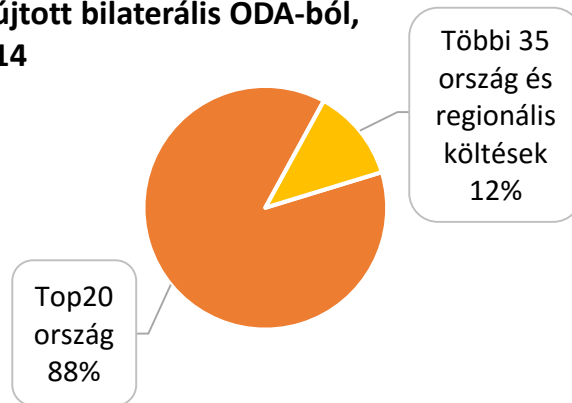
2. ábra: A bilaterális ODA beavatkozási területek szerinti csoportosításban, 2014

BILATERÁLIS KIFIZETÉSEK

- 55 kedvezményezett ország
- 63%-a adminisztratív, menekültügyi vagy regionális, országcsoportokra vonatkozó kifizetés, illetve nemzetközi szervezetek számára történt befizetés
- Az ösztöndíjak, az adminisztrációs költségek és a kötött segélyhitelek összege és aránya a teljes ODA-ban változatlan
- eltűntek a Bethlen Gábor Alapkezelő magyarok lakta határon túli területekre irányuló kifizetései
- A korábban is jelentős menekültügyi költségek 2,6 milliárd Ft-ra nőttek
- Jelentős új tétel az IFC és az EXIMBANK által közösen létrehozott Trust Fund-ba történő első, 6 millió dolláros befizetésünk
- a humanitárius és fejlesztési beavatkozások együtt közel azonos arányt adnak 2014-ben is (5%), mint 2013-ban (4,5%)
- megháromszorozódtak a humanitárius kiadások, viszont a NEFE projekt és technikai segítségnyújtás kategóriáiba tartozó kezdeményezések mind arányukban, mind abszolút összegben (371 millióról 225 millió Ft-ra) csökkentek.

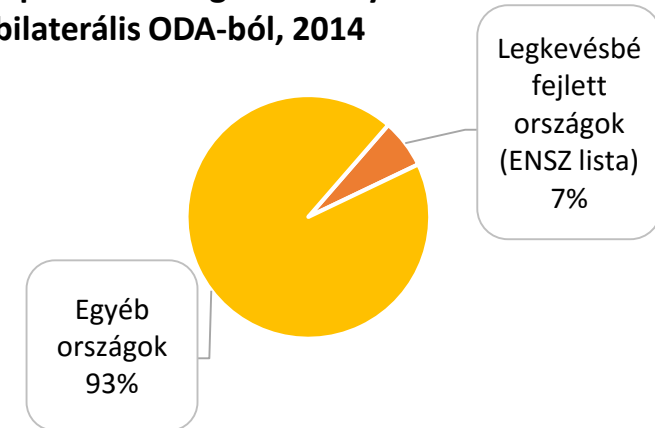
3. ábra: A top20 ország részesedése a közvetlen, partnerországoknak nyújtott bilaterális ODA-ból, 2014

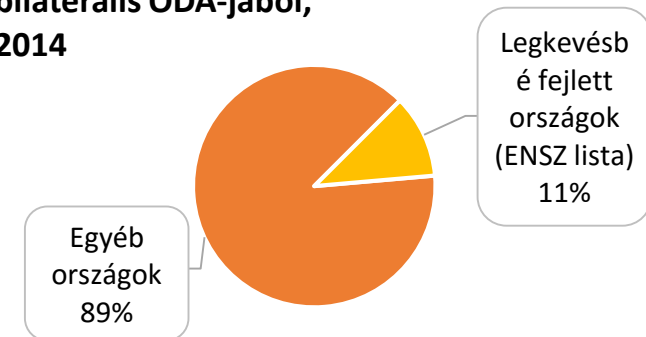
BILATERÁLIS KIFIZETÉSEK PARTNERORSZÁGOK SZERINT

- csökkent a támogatott országok száma a 2013-as 95-ről 55-re
- A közvetlenül a partnerországra vonatkozó kifizetések 88%-a a 20 legnagyobb támogatásban részesülő ország irányában teljesültek
- Az első 20 ország listáján volt ugyan átrendeződés, de 13 közülük 2013-ban is benne volt az első 20-ban. A sorrendet leginkább a kötött segély-hitel támogatások részleteinek teljesítése, az ösztöndíj- és humanitárius kifizetések befolyásolják elsősorban.
- A legkevésbé fejlett országok részesedése a teljes magyar ODA-ban továbbra is nagyon alacsony, a fél százalékot sem éri el. A bilaterális ODA-ban ez 7%, és még a legtudatosabban tervezett kormányzati büdzsé, a KKM költségei esetén is csak 11%.

4. ábra: A legkevésbé fejlett országok részesedése a közvetlenül a partnerországokba irányuló bilaterális ODA-ból, 2014

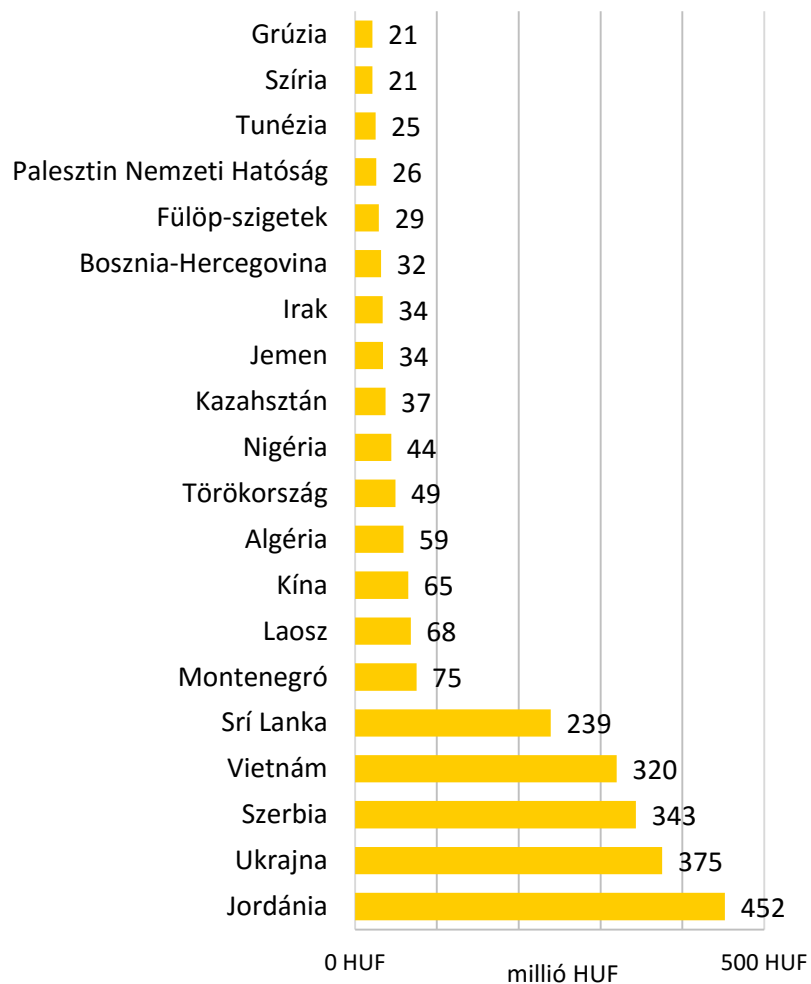

5. ábra: A legkevésbé fejlett országok részesedése a KKM partnerországokba irányuló bilaterális ODA-jából, 2014

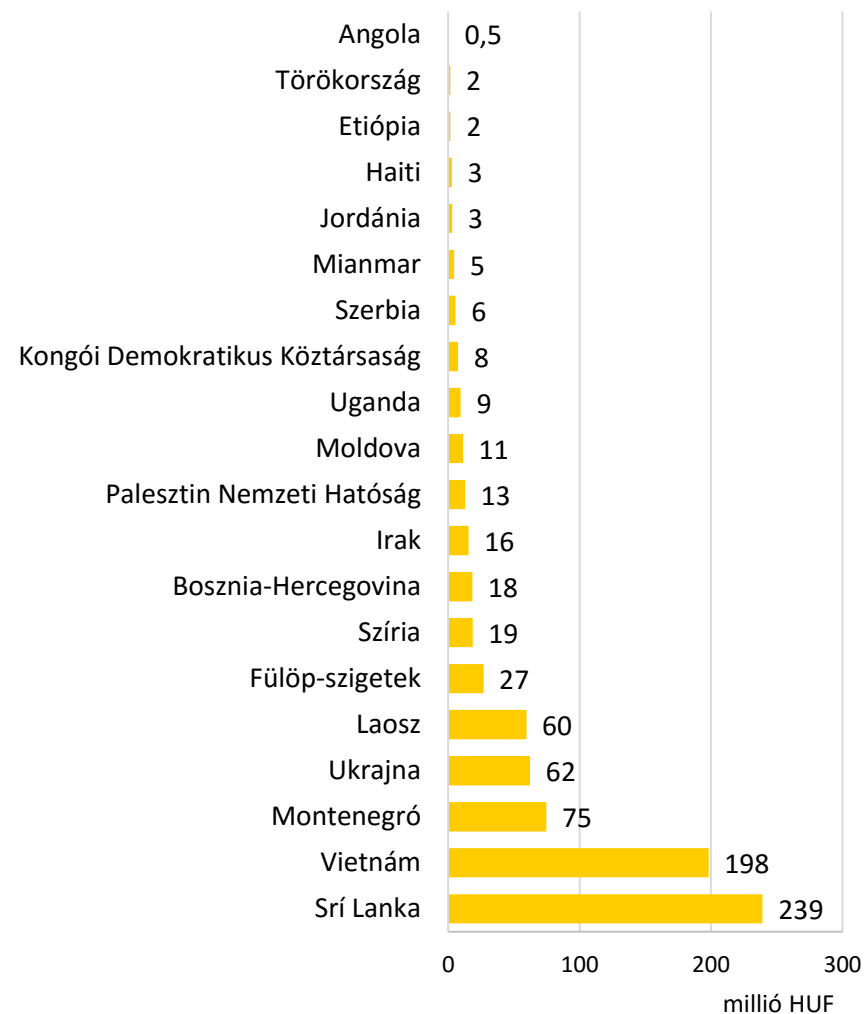

Forrás: OECD

6. ábra: A top20 ország sorrendje a teljes bilaterális ODA-ban, 2014

7. ábra: A top20 ország sorrendje a KKM bilaterális kifizetéseiben, 2014

8. ábra: A KKM bilaterális ODA beavatkozási területek szerinti csoportosításban, 2014

KKM BILATERÁLIS KIFIZETÉSEK

- A KKM bilaterális kifizetései kb. kétszeresükre nőttek, elsősorban olyan tételeknek köszönhetően, mint a kötött-segélyhitelezés
- A humanitárius kifizetések megsokszorozódtak a közel-keleti válság és az ebola-járvány következtében, és valamelyest nőtt a fejlesztési projektek kapcsán elszámolt költségek összege is
- A 2014-es NEFE-előirányzat terhére nem került kiírásra pályázat civil szervezetek számára fejlesztési projektekre vonatkozóan (ahogy 2015-ben sem)
- Szemléletformálásra vonatkozó költségek nem 2014-ben kerültek elszámolásra

AJÁNLÁSOK

- **Uniós kötelezettségvállalásunknak megfelelően (0,33% ODA/GNI arány) szükséges a nemzetközi fejlesztésre fordított források növelése**
- A bilaterális (kétoldalú államközi) és multilaterális (nemzetközi szervezeteken keresztül folyósított) támogatások jelenlegi arányát **el kell tolni a bilaterális fejlesztési együttműködés irányába**
- **A bilaterális NEFE-n belül elengedhetetlen a tudatosan tervezett NEFE-keret mielőbbi bővítése** a NEFE-stratégiával összhangban, elsődlegesen a KKM saját NEFE-előirányzatának jelentős és folyamatos növelésén keresztül.
- Az ENSZ AGENDA2030 elfogadásával szükségessé válik a hazai NEFE-t érintő **stratégiák és cselekvési tervek kidolgozása/átdolgozása nem csak a KKM, hanem egyéb szakterületek, tárcák számára is.**
 - NEFE-szempontrú, a Fenntartható Fejlődési Célokra alapuló tervezés
 - a NEFE-stratégia 2017-ben esedékes felülvizsgálata
 - **mérhető célok és indikátorok, a személyi, tárgyi, szakmai, anyagi feltételek és a nyomon követés és értékelés alapelveinek és feltételeinek meghatározása**
- Egy ilyen típusú **integrált tervezés** egyúttal a **fejlesztési célú szakpolitikai koherencia** érvényesülését is jobban lehetővé teszi.
- A hazai **szemléletformálásra és globális nevelésre szánt források többszörösére kell, hogy nőjenek**
- A **civilek számára elérhető nemzetközi fejlesztési forrás növelése** is szükséges és előnyös